

Sygn. akt IV Kp 546/14

Prok. Rej. Gliwice – Zachód w Gliwicach– Ds. 342/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach w IV Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Barbara Kempieńska - Krawczyk

Protokolant: A. K.

przy udziale Prokuratora: Aliny Skoczyńskiej

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2014 roku w Gliwicach sprawy

na skutek zażalenia wniesionego przez pokrzywdzonych A. S. i T. S.

w przedmiocie postanowienia z dnia 25 czerwca 2014 r. sygn. akt Ds. 342/14 o umorzeniu śledztwa

na podstawie art. 329 k.p.k. i art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 465 § 1 i 2 k.p.k.,

p o s t a n a w i a

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie o umorzeniu śledztwa.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2014 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej Gliwice – Zachód w Gliwicach umorzył śledztwo w sprawie:

1. doprowadzenia w dniu 14 marca 2014 roku w K. .A. S. i T. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 350 370,37 zł, stanowiącej zaliczkę na poczet wykonania umowy nr (...), tj. budowy budynku usługowo – mieszkalnego w Z. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej za pomocą wprowadzenia wymienionych w błąd, co do zamiaru wywiązania się z zawartej umowy, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw z art. 294 § 1 k.k. na podstawie art. art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego;
2. ukrycia w 2013 roku dokumentacji budowy budynku usługowo mieszkalnego w Z. w postaci projektu budowy, pozwolenia na budowę oraz dziennika budowy tj. o czyn z art. 276 k.k..na podstawie art. art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego.

W ocenie Prokuratora przeprowadzone czynności oraz wnikliwa analiza akt postępowania nie potwierdziły zaistnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. popełnionego przez B. S.. Nie znalazł także podstaw organ postępowania przygotowawczego do kontynuowania postępowania w sprawie o czyn z art.276 k.k. .wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego.

Na powyższe postanowienie zażalenie wnieśli pokrzywdzeni, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia, przeprowadzenie wskazanych dowodów w sprawie i przekazanie sprawy Prokuraturze Rejonowej Gliwice – Zachód w Gliwicach do dalszego prowadzenia.

W zażalenia pokrzywdzeni zarzucili prokuratorowi:

1. naruszenie przepisów postępowania, a to: art. 7 k.p.k. w zw. z art. 297 § 1 pkt. 1,4 k.p.k. polegający na braku dogłębnej analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a także woli przeprowadzenia dowodów zgłoszonych przez pokrzywdzonego, które mogłyby wyjaśnić wszelkie wątpliwości rozpoznawanej sprawy, w szczególności wyrażające się w przesłuchaniu świadków D. W. (1) i J. K. (1), konfrontacji pomiędzy pokrzywdzonym a B. S. – a wobec czego pominięcie istotnych faktów bezpośrednio potwierdzających, że podmiot wskazany przez pokrzywdzonego mógł się dopuścić określonego czynu zabronionego .

2. mający wpływ na treść zaskarżonego postanowienia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę poprzez uznanie, iż w okolicznościach sprawy ,w tym w działaniu B. S. brak jest znamion czynu zabronionego z 286 § 1 k.k. w zw z art. 294 § 1 k.k. – podczas jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego oraz zgłoszonych dowodów, zachowanie podmiotu wskazanego przez pokrzywdzonego może wyczerpywać znamiona inkryminowanego czynu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższe zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, iż pomimo rozbieżności czasowych w zarzucie prokurator ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie wyprowadzając trafne i logiczne wnioski końcowe. Sąd Okręgowy w całości podziela wnioski prokuratora przedstawione w zaskarżonym postanowieniu. Wbrew twierdzeniom skarżącego dokonana przez prokuratora ocena zgromadzonego materiału dowodowego nie nosi cech dowolności, uwzględnia zasady prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego. Sąd odwoławczy zaakceptował ocenę dowodów w postępowaniu przygotowawczym.. Dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób odmienny od oczekiwań stron procesowych nie stanowi bowiem naruszenia wymienionych przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r. II KK 17/14). Niewątpliwym jest, że zażalenie pokrzywdzonych w tym zakresie ma charakter polemiczny. Organ procesowy przeprowadził zawnioskowane przez pokrzywdzonych czynności procesowe i wziął pod rozwagę zeznania świadków J. K. i D. W., które nie dostarczyły podstaw do zmiany rozstrzygnięcia procesowego, Zarówno z zeznań pokrzywdzonych , jak i powyższych świadków nie wynika, iż B. S. w chwili zawarcia umowy posiadał zamiar wprowadzenia w błąd, a wobec różnorodnych okoliczności doszło do nienależytego wykonania umowy dwustronnej. Tak zarówno w ocenie Prokuratury, jak tut. Sądu nie zaistniały podstawy, by przedstawić zarzut B. S. i w ten sposób zmienić jego rolę procesową. Rozstrzygnięcie w postępowaniu przygotowawczym pozostaje pod pełną ochroną przewidzianą treścią przepisu art. 7 k.p.k.

Rozważając zaś działanie B. S. w kwestii zarzucanego przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 .kk. należy odnieść się do poglądów orzecznictwa w tym zakresie. Zauważyć należy, iż przypisując sprawcy popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. wykazać należy, że obejmował on swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim – kierunkowym nie tylko to, że wprowadza w błąd inną osobę, lecz także i to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem i jednocześnie chce wypełnienia tych znamion. Nie każda zatem nierzetelna realizacja umowy cywilnoprawnej może stanowić przestępstwo oszustwa (wyrok SN z 02.02.2007r., sygn. akt IV KK 378/06 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 18.11.2008r., sygn. akt II AKa 167/08). Istota przestępstwa art. 286 § 1 k.k. polega na posłużeniu się fałszem jako czynnikami sprawczym, który ma doprowadzić pokrzywdzonego do podjęcia niekorzystnej decyzji majątkowej. Wprowadzenie w błąd polega na tym, iż sprawca własnymi podstępными zabiegami doprowadza pokrzywdzonego do mylnego wyobrażenia o określonym stanie rzeczy, natomiast wyzyskanie błędu - to celowe skorzystanie z mylnego wyobrażenia o wartości rzeczy, skutkach transakcji itp. Tę formę oszukańczego zachowania nazywa się niekiedy oszustwem biernym, gdyż sprawca musi przejawiać określoną aktywność, aby wyzyskać błąd pokrzywdzonego.

W przedmiotowej sprawie nie sposób dopatrzeć się, aby pokrzywdzeni zostali doprowadzeni za pomocą fałszu do mylnego wyobrażenia o określonym stanie rzeczy. Pokrzywdzeni A. i T. S. zawarli umowę o roboty budowlane budynku mieszkalno – usługowego w Z. z Firmą Usługowo – Projektową (...) z siedzibą w K.. Bezspornym w realiach niniejszej sprawy pozostaje fakt, iż B. S. przystąpił do realizacji niniejszej umowy. W tym celu nabywał materiały budowlane,

a pobrane zaliczki zostały rozliczone z Inwestorami. W lipcu 2013 roku prace budowlane zostały wstrzymane wobec nieuzupełnienia dokumentacji projektowej przez T. S.. Faktem jest jednak, że termin wykonania zobowiązania przez Wykonawcę nie został dotrzymany, a zakres wykonanych robót budowlanych odbiegał od określonego w umowie, łączącej strony.. Działanie firmy, która nie wykonała częściowo przedmiotu umowy zobowiązującej, bądź wykonała go nienależycie nie może jednakże stanowić automatycznie podstawy do przyjęcia, że działała 'w chwili zawierania umów działała z zamiarem oszustwa. Należyte wykazanie i uzasadnienie przez organ postępowania przygotowawczego elementów podmiotowych i przedmiotowych czynu powoduje, że jako chybiony ocenić trzeba podniesiony w zażaleniu zarzut obrazy przepisów prawa procesowego, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 297 § 1 pkt. 1,4 k.p.k.

W tym miejscu wskazać należy na zasadę subsydiarności w prawie karnym, która stanowi, że środki karne powinno wtedy być zastosowane jeżeli inne rodzaje reakcji nie są wystarczające . Sąd podzielił pogląd prawny, wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 lutego 2013 roku, sygn. akt II Aka 268/12, że „rola prawa karnego materialnego, a w szczególności prawa karnego gospodarczego, powinna być subsydiarna w sensie ultima ratio. W konsekwencji organy ścigania powinny tylko w wyjątkowych wypadkach, a więc powściągliwie ingerować w transakcje prywatnego podmiotu gospodarczego, który swobodnie, zgodnie z swoim interesem uzgadnia warunki umowy, a więc i cenę, i nie dopatruje w tym żadnej szkody”. Przenosząc rozważania na grunt niniejszej sprawy, to przede wszystkim zaś podkreślić należy, iż rozstrzygnięcie sporu wynikającego z realizacji umowy o roboty budowlane i ustalenie zakresu prac, zaistniałego nienależytego wykonania zobowiązania, jak i wartości dochodzonych roszczeń winno zostać ustalone w drodze kontradyktoryjnego postępowania cywilnego. Wspomnieć należy, iż nie każde naruszenie dóbr chronionych musi być zwalczane za pomocą prawa karnego, które stosuje się wtedy, kiedy nie ma środków o mniejszej dolegliwości.

Jak już wspomniano powyżej, zawnioskowane przez pokrzywdzonych dowody z osobowych źródeł dowodowych oraz dowody z dokumentów zostały przeprowadzone w postępowaniu międzyinstancyjnym i nie dały asumptu do odmiennego rozstrzygnięcia sprawy. Co prawda świadkowie przyznali, że B. S. wykonywał u nich roboty budowlane, jednakże u świadka J. K. (1) zostały one faktycznie ukończone, jednakże niezgodnie z postanowieniami umownymi. W przypadku świadka D. W. (1) nastąpiło rozwiązanie umowy za porozumieniem stron. Świadek podniósł nadto, że B. S. twierdził, że T. S. nie przedłożył mu wymaganego projektu, co koreluje z przebiegiem zdarzeń przedstawionych przez B. S.. Istotnego znaczenia wobec faktu częściowego wywiązania się z umowy o roboty budowlane nie posiada stan spraw sądowych B. S., jako osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, bowiem w żaden sposób nie wskazuje, ażeby w chwili zawierania umowy o roboty budowlane sytuacja finansowa firmy przedstawiała się niekorzystnie. Niemniej jednak w aktach sprawy przedstawione zostały jedynie nakazy zapłaty z lat 2010-2014 bez wskazania, czy nakazy uprawomocniły się oraz jak kształtował się standing firmy w momencie zawierania umowy w 2013 roku.

Reasumując, tut. Sąd analizując materiał dowodowy pod kątem ustawowych znamion przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. wbrew zarzutom skarżącego stwierdził, brak znamion czynu zabronionego. Sąd Okręgowy w Gliwicach nie znalazł podstaw do odmiennej aniżeli prokurator Prokuratury Rejonowej Gliwice – Zachód w Gliwicach oceny przeprowadzonych czynności i oceny prawnej poczynionych w toku przeprowadzonych czynności. W świetle powyższych okoliczności Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżone postanowienie Prokuratora Rejonowego Gliwice – Zachód w Gliwicach w mocy.